

**ІСТОРИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА КАРТОГРАФІЯ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: ОГЛЯД
ЗАКОРДОННИХ ВЕБ-РЕСУРСІВ**

У статті розглядається історико-географічне наповнення мережі Інтернет на прикладі іноземних веб-ресурсів. Розглядаються сучасні методи використання історичної географії в наукових дослідженнях. Подається короткий огляд джерел історичних карт в мережі Інтернет і пояснюються перспективи їх використання. Описуються результати аналітичного огляду спеціалізованих іноземних ресурсів, що розташовані в мережі Інтернет. Основна увага приділяється розробці стратегій і методів проведення історичних досліджень і пошуку ретроспективної інформації, а також розміщенню необхідних для роботи історика джерел і результатів наукових пошуків у мережі Інтернет. Визначено принципи та основні складові дослідницьких ресурсів історичного спрямування; сучасний стан і перспективи розвитку Інтернет-сервісів в історичній науці; використання дослідницьких ресурсів історичної проблематики в мережі Інтернет в добу сучасних інформаційних технологій, що стає необхідною умовою для повноцінної наукової праці історика. Розкривається роль і перспективи даних ресурсів для історико-географічних досліджень серед наукового співтовариства України в XXI ст.

Ключові слова: історична географія, історична географія, Інтернет, іноземні веб-ресурси.

Для сучасного етапу розвитку суверенної національної української науки фундаментальним фактором є процес інтеграції та взаємодії між різноманітними галузями знань. Зв'язок географії, картографії та історії з кожним роком стає все більш очевидним у зв'язку із процесами розвитку історико-географічних досліджень і взаємодоповнення цих дисциплін. Об'єктом дослідження та розуміння, в історико-географічному зрізі, виступають давні

картографічні напрацювання, які є не лише виключно пам'ятками історії, культури, рівня розвитку наукових знань, а й відображають також процес становлення та формування цих наук.

Визначення можливостей сучасних геоінформаційних програм та основні методи роботи з ними, а також джерела історико-картографічного матеріалу в мережі Інтернет та правильне й оптимальне його використання, складають мету нашого дослідження.

В науковій літературі існує багато визначень самого поняття даної дисципліни. Так, своє розуміння історичної географії подав відомий російський вчений Л. Гумільов, який при розгляді проблеми появи етносу вказував на те, що це наука про післяльодовиковий ландшафт в динамічному стані, для якого етнос є індикатором [1, с. 86].

Історична географія як інтегрована дисципліна, що виникла на межі історії та географії, розглядає певну територію на визначеному історичному етапі її розвитку. За об'єктно-предметною та методологічною сферою історична географія відноситься до комплексу спеціальних історичних дисциплін. Вивчаючи географію історичного минулого людства, дана дисципліна допомагає пізнати та усвідомити взаємозв'язок суспільства та географічного простору в певному історичному періоді [2, с. 247].

Як і будь-яка наука, що розвивається на перетині кількох дисциплін, де в результаті міждисциплінарної взаємодії формуються спільні критерії істинності пізнання, що зумовлюють взаємодоповнюваність відомостей, апробуються нові методи, виробляється но-

вий комплекс знань, історична географія розвивалась із урахуванням цих складових.

Історико-географічні дослідження є важливим інструментом самопізнання історичної науки, як цілісного організму, а також діяльності наукового співтовариства та кожного дослідника, зокрема.

Методологічна насиченість історичної географії пояснюється саме її міждисциплінарним характером, і саме тому включає як історичні (вивчення архівних джерел, пам'ятників матеріальної культури і т.д.), так і географічні (картографування, районування і ін.) методи, а також надбання суміжних наук (метод математичного моделювання).

У сучасній українській географії часто відбувається підміна понять – під історичною географією дуже часто розуміють історію географії. Однак історія географії вивчає історію розвитку географічної думки, а історична географія – особливості суспільно-географічного розвитку (природно-географічного та соціально-економічного середовища) конкретної території впродовж визначеного історичного часу [3, с. 54].

Що ж стосується становлення історико-географічних знань, то як окрема історична географія оформилась в Західній Європі в епоху Відродження близько II-ої пол. XVI ст. після епохи Великих географічних відкриттів, що сприяли загальному прискоренню розвитку науки. Ціла низка праць з історичної географії з'являється в цей час в Німеччині, Нідерландах, Англії, Португалії. Серед них виділяються твори фламандського картографа Абрахама Ортелія (1527-1598 рр.), який окрім карт сучасної Європи створив і видав історичний атлас Західної Європи.

Окрім того, в XVI ст. у науковій літературі постає питання про роль географічного середовища в історії люд-

ського суспільства. Французький юрист, політичний діяч і мислитель Жан Боден у праці «Метод легкого вивчення історії» (1566 р.) ще задовго до Монтеस्क'є сформував концепцію географічного детермінізму, стверджуючи, що суспільство формується незалежно від волі людини під впливом природного середовища [4, с. 12].

Перші спроби історико-географічних досліджень припадають на кінець XVIII ст. після виходу праці Я. Марковича «Записки о Малороссии, ее жителях и произведениях» в 1798 р. В XIX ст. розпочався вже активний розвиток історичної географії, що пов'язаний з іменами А. Скальковського, М. Максимовича, В. Антоновича, М. Маркевича, П. Чубинського, М. Грушевського, Д. Яворницького та ін. [5, с. 23].

Сучасну ж історичну географію в Україні можна поділити на декілька етапів: 20-30-ті роки XX ст. – поява ґрунтовних теоретичних наукових праць з питань історичної географії й картографії; розвиток у форваторі радянської ідеології, що тривав до зникнення СРСР з політичної карти; новітній період. На сьогоднішній день історична географія вивчає увесь діапазон історичного минулого нашої країни.

Інформаційна епоха людства сприяє проникненню інноваційних технологій у всі сфери життя, в тому числі й наукову. Інтернет, як один із флагманів епохи, допомагає науковій спільноті досліджувати, розуміти та інтерпретувати події та явища минулого. Оцифрована інформація та матеріали, що містяться в мережі полегшують роботу дослідника та сприяють всебічному розвитку і взаємодії громадськості.

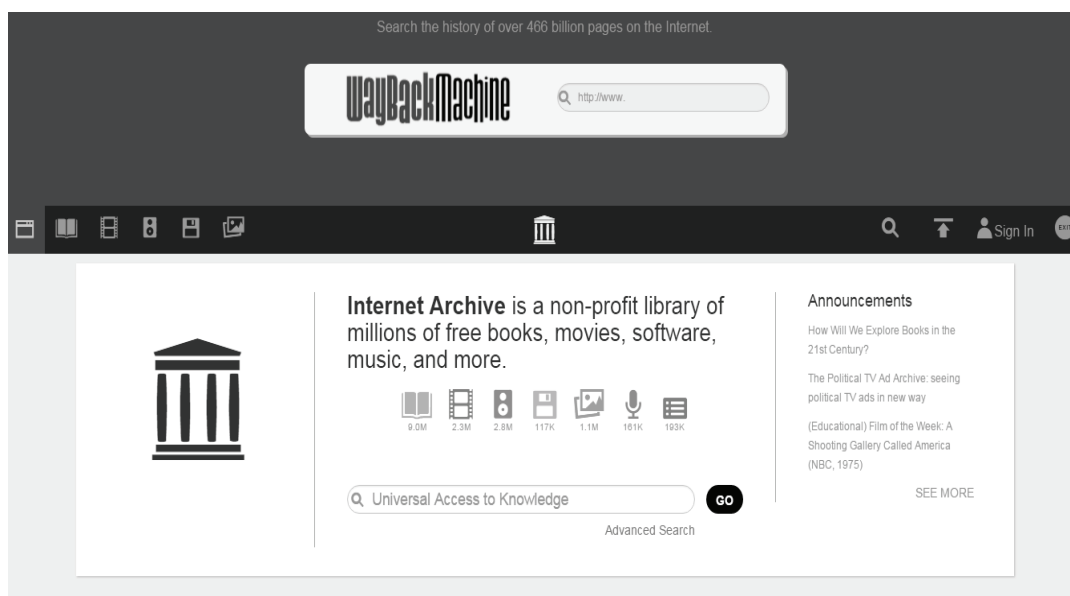
Огляд іноземних інтернет-ресурсів за темою «Історична географія та картографія» здійснювався за принципом відбору саме спеціалізованих європейських та американських історико-гео-

графічних сайтів та відбувався за стандартною структурою: домен – електронна адреса; назва ресурсу; назва англійською мовою; країна; мова ресурсу; рік заснування; засновник; електронна пошта; адреса; RSS (наявність розсилки новин); періодичність/ дата останнього оновлення; тип матеріалів на сайті: довідкова інформація, тексти, джерела, бібліографія; ресурси історичної тематики (класифікатор): історичний портал, каталог ресурсів, науково-дослідні установи, університети, громадські організації, електронні каталоги бібліотек, архівів, електронні енциклопедії, довідники, періодичні видання он-лайн, електронні бібліотеки, архіви, тематичні ресурси; тематика та загальна характеристика ресурсу; зміст/структура ресурсу; он-лайн сервіси в складі ресурсу.

Загалом було переглянуто понад 100 різноманітних сайтів, серед яких було ретельно опрацьовано близько 60 сайтів, тематика яких повністю або частково співпала з нашою розвідкою. Сайти мають стандартні розділи: назва та, якщо двомовний ресурс, її екві-

валент англійською мовою, адреса електронної пошти, рік заснування сайту, засновник, адреса серверу та ін. Європейські сайти (Польща, Чехія, Німеччина та ін.) вирізняються двомовним інтерфейсом.

Повністю англomовний ресурс Інтернет-архів (<https://archive.org/>) є найпотужнішим сховищем інформаційних баз даних в мережі. Інтернет-архів являє собою некомерційну організацію, яка забезпечує довгострокове архівування матеріалу та безкоштовний доступ до своїх баз даних. Дана організація була заснована в 1996 р. в Сан-Франциско програмістом Брюстером Кейлом. Сайт архіву вміщує копії вебсторінок, графічні матеріали, відео та аудіозаписи та програмне забезпечення, а також надає спеціалізовані послуги для адаптованого засвоєння. Структура ресурсу доволі різнопланова – можна шукати інформацію по розділах (тексти, відео-, аудіозаписи, зображення) або ж безпосередньо за допомогою пошукової строки з написом Universal Access to Knowledge, що є девізом архіву.

Мал. 1 Сайт Інтернет-архів

Профільним сайтом з якого можна почерпнути інформацію безпосередньо наукового характеру є KLAUDYÁN (<http://www.klaudyan.cz/>). Даний сайт представляє собою інтернет-часопис факультету природничих наук Карлового університету в Празі. Виходить даний журнал за підтримки Департаменту соціальної географії та регіонального розвитку Чеської республіки. Ресурс являється двомовним – чеська та англійська. Своєю назвою він завдячує чеському натуралісту XVI ст., який в 1518 р. опублікував першу відому карту Чеського королівства.

Як і самі історико-географічні дослідження, інтернет-видання має міждисциплінарне спрямування. Тут публікуються статті з різноманітних аспектів історичної географії, екологічної історії, етнічної історії, ландшафтної екології, історії науки й техніки та охорони навколишнього середовища. На сторінках часопису також обгово-

рюються методологічні та концептуальні питання історико-географічних досліджень на сучасному етапі. Видання було засноване викладачем факультету Іржи Мартинек в 2000 р., а вже з 2007-го закріплене за Секцією історичної географії та історії довкілля Чеського географічного товариства. Видання журналу покликане розширити та зміцнити міждисциплінарні науково-дослідні зв'язки історико-географічних співтовариств Чехії, а також стимулювати більш глибокої інтеграції чеських дослідників до міжнародного співтовариства. Одним із заходів, які безпосередньо спрямований на задоволення такої мети є багатомовність в розділі «Дослідження та статті». Повнотекстовий доступ в цей час можливий практично до всіх статей. За структурою ресурс має такий вигляд:

Про часопис, редактори, відомості про авторів, посилання, контакти та число видання по рокам.

		Klaudyán: internetový časopis pro historickou geografii a environmentální dějiny Klaudyán: Internet Journal of Historical Geography and Environmental History		ISSN 1212-0690
O časopise About Journal	Redakce Editors	Pro autory For Authors	Odkazy Links	Kontakty Contacts
Ročník 12 (2015) / Volume 12 (2015) Ročník 11 (2014) / Volume 11 (2014) Ročník 10 (2013) / Volume 10 (2013) Ročník 8-9 (2012) / Volume 8-9 (2012) Ročník 7 (2010) / Volume 7 (2010) Ročník 6 (2009) / Volume 6 (2009) Ročník 5 (2008) / Volume 5 (2008) Ročník 4 (2007) / Volume 4 (2007) Ročník 3 (2002) / Volume 3 (2002) Ročník 2 (2001) / Volume 2 (2001) Ročník 1 (2000) / Volume 1 (2000)	<div style="text-align: center;">O Klaudyánovi</div> <p>Internetový časopis „KLAUDYÁN“ vychází na serveru Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze s podporou katedry sociální geografie a regionálního rozvoje. Klaudyán byl založen Jiřím Martínkem v roce 2000 jako soukromý časopis. Od ročníku č. 4 (2007) jeho vydávání převzala sekce pro historickou geografii a environmentální dějiny, která od roku 2004 působí v rámci České geografické společnosti (CGS).</p> <p>Cílem Klaudyána je rozvíjet historické, historické a environmentalistické přístupy v geografii, napomáhat rozvoji nejen historické geografie, ale obrátit nové disciplíny – environmentalistické dějiny. Jako transdisciplinární časopis je otevřen příspěvkům z dalších přírodovědných a společenských vědních oborů a disciplín, jako jsou např. krajinná ekologie, dějiny vědy a environmentalismus zvláště, ekopolitika apod.</p> <p>Jeho vydávání je výrazem snahy o posilování spolupráce vědeckých komunit historické geografie a environmentalistických dějin v Česku a prohlubování součinnosti s „historickým křídlem“ české historické geografie, reprezentovaným Komisí pro historickou geografii při Historickém ústavu AV ČR, v.v.i.</p> <p>Spoluprací s ústředí Mezinárodní poradní rady Klaudyána a sdružení Evropské společnosti pro environmentalistické dějiny (ESEH) usilujeme o větší zapojení českých badatelů do mezinárodního prostředí. Tímto slouží i vícejazyčnost Klaudyána, v tom především rubriky „Studie a články“. Klaudyán rovněž aspiruje stát se mediální základnou sekce pro historickou geografii a environmentální dějiny CGS a pomocníkem v činnosti regionálního reprezentanta ESEH pro Česko a Slovensko.</p> <div style="text-align: center;">About Klaudyán</div> <p>Internet journal "KLAUDYÁN" is being issued at the server of the Faculty of Science of the Charles University in Prague with support of the Department of Human Geography and Regional Development.</p> <p>Klaudyán as a transdisciplinary journal publishes articles on all aspects of historical geography, environmental history and cognate fields (e.g. landscape ecology, eco-politics, history of sciences and environmentalism in particular), book reviews and annotations, reports from different events in the scholar community etc., and encourages also a lively discussion of methodological and conceptual issues.</p> <p>Klaudyán was founded by Jiří Martinek as a private magazine in 2000. Since its 4th volume (2007), its publication is provided by the Section for Historical Geography and Environmental History of Czech Geographical Society (CGS).</p> <p>Issuing of the journal is also an expression of the effort for strengthening the research communities of historical geography and environmental history, and their cooperation in Czechia. The effort is put also on intensifying the collaboration with the "historical" branch of the Czech historical geography represented by the Committee for Historical Geography within the Institute of History of the AS CR, v.v.i.</p> <p>Within the cooperation with the International Advisory Board of Klaudyán and the European Society for Environmental History Board the journal strives for more profound inclusion of Czech researchers into the international community. One of the measures leading to this ambition is the multilingualism of the journal, especially in the section "Studies and Articles". Klaudyán also aspires to serve as media-base of the CGS Section for Historical Geography and Environmental History as well as a helping hand of the ESEH regional representative for Czechia and Slovakia.</p>			

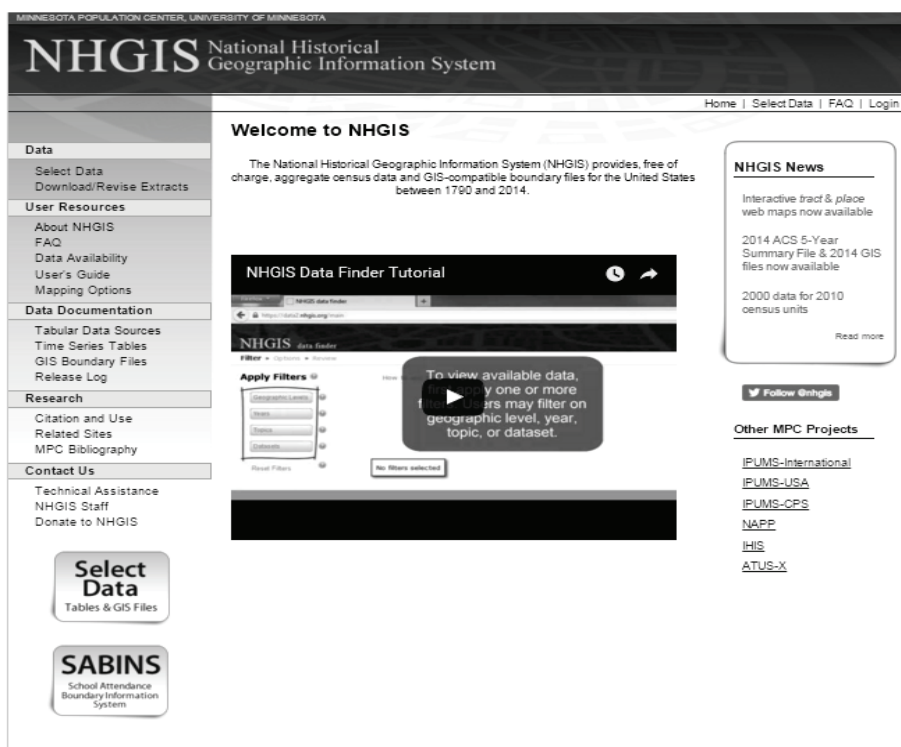
Мал. 2 Сайт KLAUDYÁN

Національна історико-географічна інформаційна система (NHGIS) (<https://www.nhgis.org>) – проект, що забезпечує безкоштовний онлайн-доступ до зведених статистичних даних як по переписах, так і інших звітних матері-

алах США за період з 1790 р. й до сьогодення. Тобто основним матеріалом даного ресурсу є суто статистичні дані по штатам, що є вагомим та цінним надбанням для розвитку історико-географічних знань і допомагає до-

сліднику краще прослідкувати соціальну та економічну історію регіону. Сайт працює на базі серверу Університету штату Міннесота, який власне і є його творцем. Запуск ресурсу відбувся в 2007 р. Центром демографії штату Міннесота, що діє при університеті

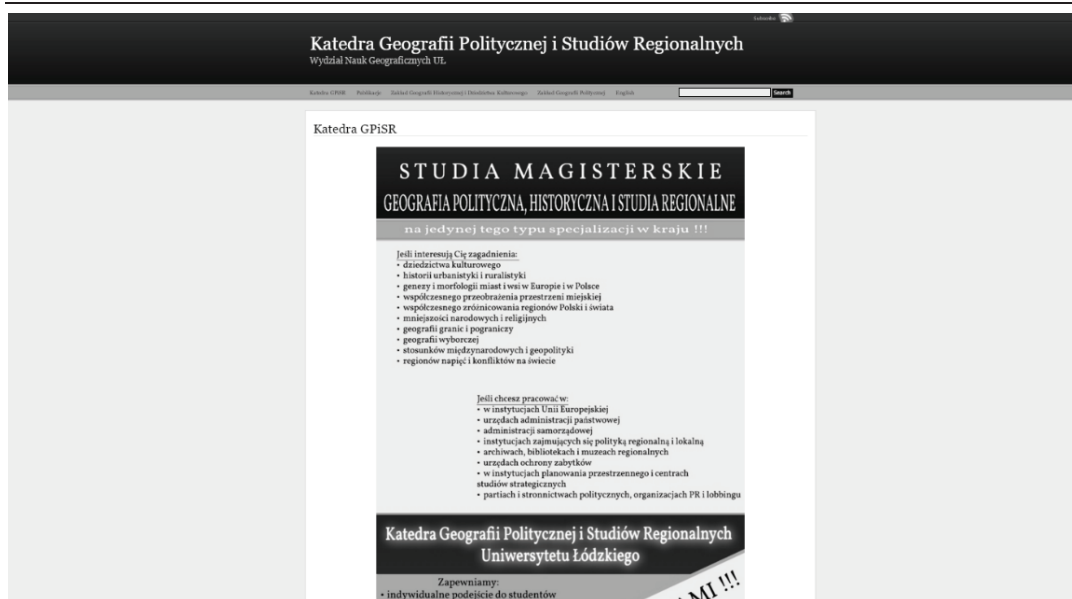
вказаного штату, за участі Національного Наукового Фонду та Національного Інституту Здоров'я. Даний проєкт існує з метою створення та вільного поширення статистичних та географічних даних серед громадськості та наукової спільноти.

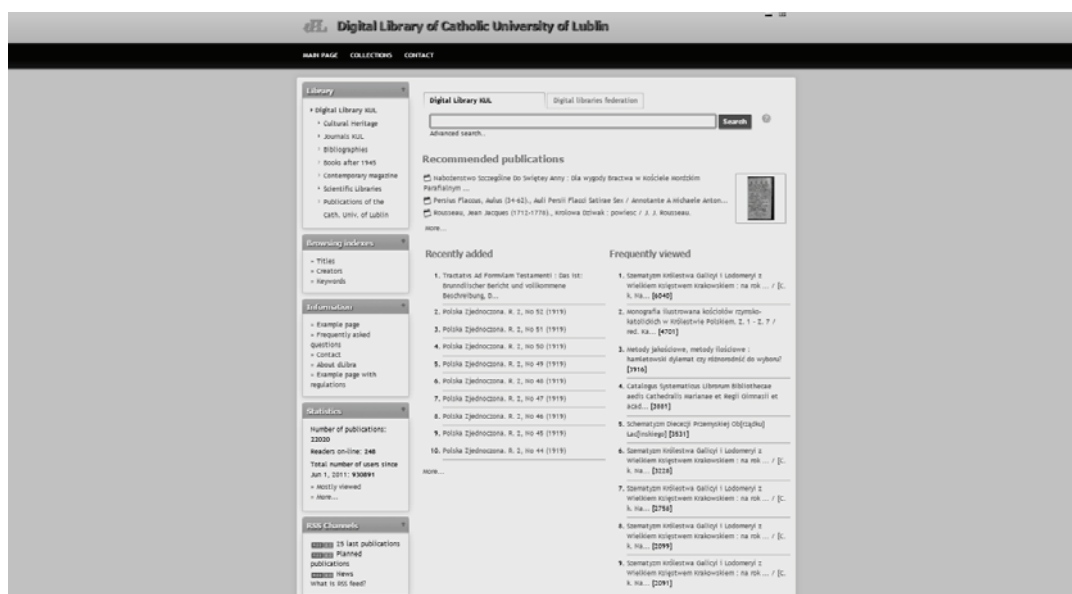
Мал. 3 Сайт Національної історико-географічної інформаційної системи

Сайт кафедри Політичної географії та регіональних студій географічного факультету Лодзького університету (<http://geopol.geo.uni.lodz.pl>) надає вільний доступ до періодичних видань кафедри: Регіон і регіоналізм і Студії з політичної та історичної географії. Дані журнали є одними з найстаріших польських видань в області історико-географічних та історико-економічних питань. На своїх сторінках журнали відображають міждисциплінарний підхід в сучасній науці та внески соціологів, істориків, економістів, етнологів, лінгвістів.

Унікальна програма dLibra (<http://dlibra.kul.pl/dlibra>) є першою польською системою для створення цифрових бібліотек розробленою в 1999 р. Наразі є найпопулярнішою в Польщі програмою для створення професійних архівів електронних документів, які можуть бути доступні кожному. Так електронна бібліотека Католицького Університету Любліна, заснована на dLibra, пропонує користувачам розширені можливості: пошук змісту, збереження елементів, пошук бібліографічного опису з використанням словника синонімів, сортування цифрових публікацій.

Мал. 4 Сайт кафедри Політичної географії та регіональних студій

Мал. 5 Сайт електронної бібліотеки Люблінського католицького університету

Інтернет-ресурс польського часопису *Studia Geohistorica* (<http://studia.geohistorica.pl>) надає вільний доступ до архіву видань журналу по рокам. Дане видання засноване фондом Центр Геоісторії в 2013 р. як відповідь на неодноразові запити серед наукових кіл Польщі щодо необхідності створення журналу, який би представляв результати історико-географічних досліджень.

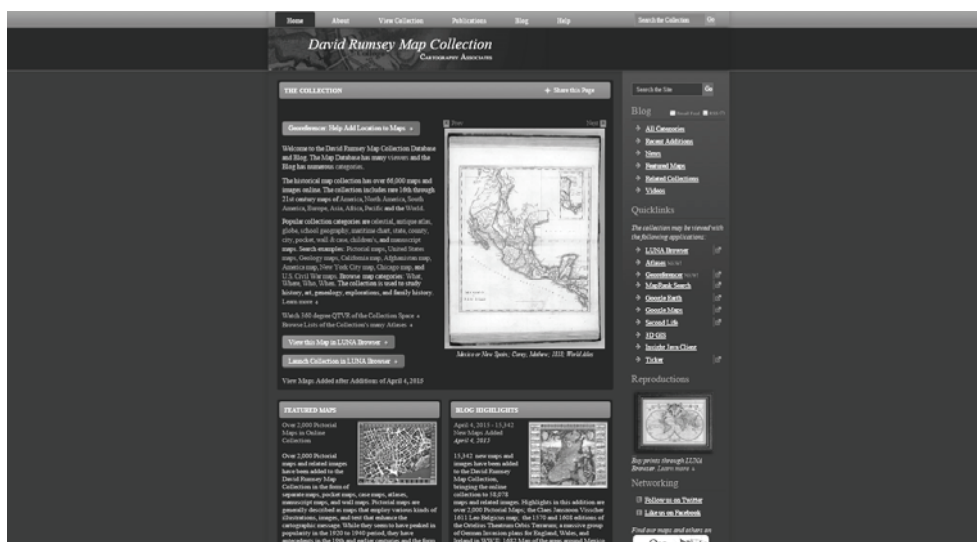
Щорічник спрямований на висвітлення питань гуманітарних та соціальних наук, а також географічних дисциплін, що торкаються досліджень в парадигмі просторового висвітлення минулого. В основному журнал покликаний представляти польські досягнення в сфері історичної географії та результати європейських і міжнародних наукових установ та проектів.

Мал. 6 Сайт журналу «Studia Geohistorica»

Ресурс David Rumsey Map Collection (<http://www.davidrumsey.com>) є одним із найбільших у світі приватних сховищ історичних карт. Історія колекції розпочалася ще три десятки років тому та пов'язана з іменем американського підприємця Девіда Рамзі, який наразі є президентом Асоціації картографів США. Оцифрування ж зібраних матеріалів розпочалося в 1996 році і наразі становить понад 66 тис карт, що представлені на сайті. Сама ж колекція включає близько 150 тис. карт

та картографічних елементів, що охоплюють період з XVI по XXI ст. Незважаючи на те, що основну масу становлять карти Північної та Південної Америки, колекція охоплює Європу, Азію, Африку та Океанію. Даний ресурс забезпечує безкоштовний доступ до матеріалів з високою роздільною здатністю для кожного. Завдяки оцифруванню карти стають більш доступними для широкого кола дослідників. Також сайт має свій блог з переліком нових надходжень до колекції.

Мал. 7 Сайт David Rumsey Map Collection

The Digital Scholarship Lab (<http://dsl.richmond.edu>) розробляє та всіляко сприяє розвитку інноваційних цифрових гуманітарних проєктів. Даний інтернет-ресурс, як видно з режиму доступу, функціонує на сервері Університету Річмонда. Сайт створено в 2007 р. за сприяння дев'ятого президента університету історика Едварда Ейерса. Ресурс розрахований на широку аудиторію та сприяє розробці проєктів, що покликані якісно інтерпретувати досягнення гуманітарних та соціальних наук за допомогою новіт-

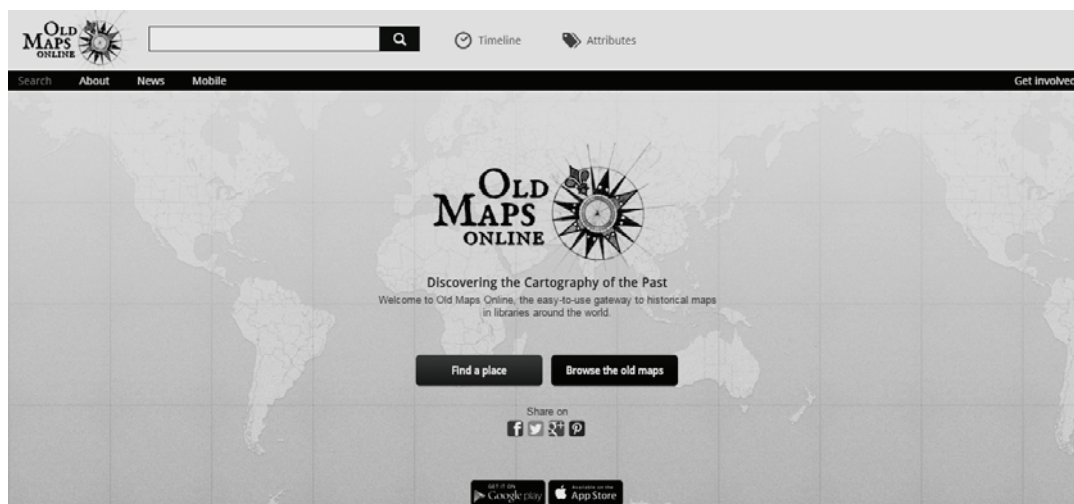
ніх технологій в медіа-просторі. На сайті в розділі Проєкти знаходяться картографічні матеріали щодо історії, демографії та географії США, починаючи з XIX ст. Серед таких матеріалів виділяється Історико-географічний атлас США (<http://dsl.richmond.edu/historicalatlas>) – оцифрована праця Чарльза Полліна 1932-го р., яка є довідником, що містить майже 700 карт (населення, погода, міграція, клімат, рельєф та ін.) американської історії, та завдяки ресурсу є доступним для ознайомлення кожному.

Мал. 8 Сайт The Digital Scholarship Lab Університету Річмонда

OldMapsOnline (<http://www.oldmapsonline.org>) – англomовний інтернет-ресурс, що надає вільний доступ до карт минулих століть та дозволяє кожному ознайомитися з ними не виходячи з дому. Творцем такого інтернет-проєкту є Петр Пржидал – випускник факультету природничих наук Університету Масарика в Брно. Проблема доступу до старих карт він розвинув у своїй дипломній роботі, яка безпосередньо порушила питання оцифру-

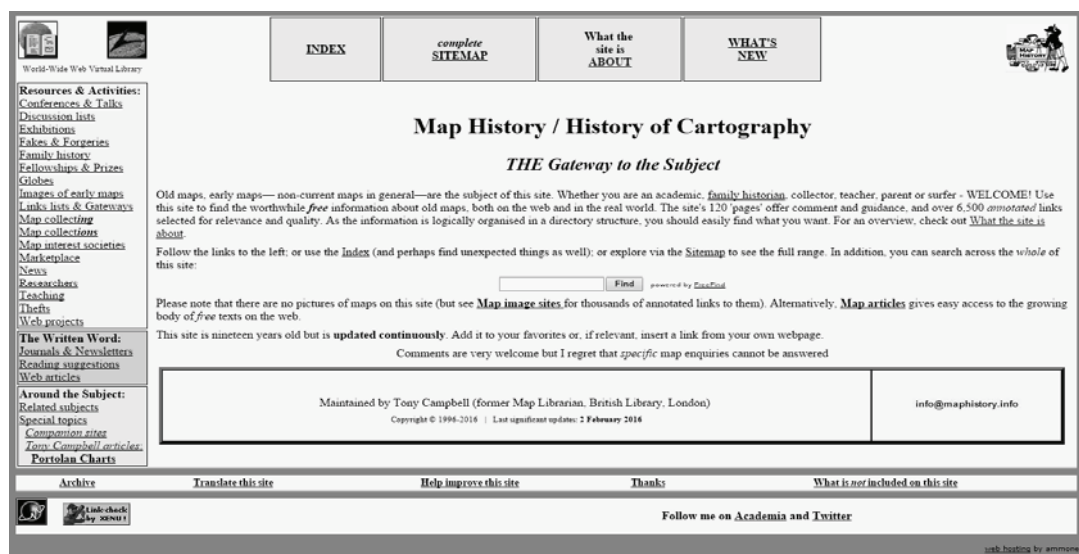
вання історичних документів. Завдяки зусиллям Пржидала користувачі дістали можливість пошуку та перегляду історичних карт за допомогою єдиного інтерфейсу на створеному компанією Klokant Technologies (Швейцарія), яку заснував невдовзі Петр, сайті. Наразі ресурс підтримується Klokant Technologies, що співпрацює з Університетом Портсмута (Сполучене Королівство), а також дослідниками і науковцями.

Мал. 9 Зовнішній вигляд сайту OldMapsOnline

Сайт Map History (<http://www.map-history.info>) є частиною WWW-Virtual Library та надає інформацію про спеціалізовані ресурси історико-географіч-

ного наповнення та характеру. Загалом сайт є свого роду довідником спеціалізованої продукції в мережі.

Мал. 10 Сайт Map History

Ресурс ScienceDirect, заснований в 1997 р., надає в основному платний доступ до наукових публікацій, які розподілені на чотири розділи: фізичні та інженерні, природничі, медичні, гуманітарні науки. Даний сайт належить видавництву Elsevier одному з

чотирьох найбільших видавництв світу, заснованому в 1880 році в Амстердамі. Наразі ресурс вміщує понад 3,5 тис наукових журналів та 34 тис електронних книг. Окрім платного доступу даний сервіс надає, щоправда в обмеженому обсязі, змогу безкоштовного пе-

регляду та завантаження деяких публікацій. На сайті наявні всі випуски спеціалізованого міжнародного щоквартального часопису *Journal of Historical Geography*, який входить до бази Scopus та є одним із найпопулярніших та найпотужніших рушіїв розвитку історико-географічних досліджень, що об'єднує на своїх сторінках відомих науковців та початківців. Видання має міждисциплінарний характер і публікує на своїй сторінках статті з різноманітних аспектів історичної географії, екологічної історії, природокористування та інших споріднених дисциплін. Часопис заохочує до обговорення методологічних і концептуальних питань історичної географії перед новітніми науковими викликами. Одним із унікальних, на нашу думку, розділів видання є *Historical Geography at Large*, який присвячений питанням впливу громадськості на розвиток історико-географічних досліджень та ролі історичної географії для сучасного суспільства.

фії, екологічної історії, природокористування та інших споріднених дисциплін. Часопис заохочує до обговорення методологічних і концептуальних питань історичної географії перед новітніми науковими викликами. Одним із унікальних, на нашу думку, розділів видання є *Historical Geography at Large*, який присвячений питанням впливу громадськості на розвиток історико-географічних досліджень та ролі історичної географії для сучасного суспільства.

Мал. 11 Головна сторінка ScienceDirect

Отже, як бачимо історико-географічне та картографічне наповнення мережі Інтернет надзвичайно повне та різноманітне. Опрацьовані нами сайти засвідчують достатній рівень зацікавлення суспільства даною проблематикою. Потрібно також відмітити, що горизонтальний підхід до розуміння розвитку минулого стає все більш актуальним та нагальним для отримання відповідей на ряд глобальних питань (зміна кліматичної картини світу, ксенофобія та расизм, епідемії та ін). Дані інтернет-ресурси зберігають потужну джерельну та історіо-

графічну базу історико-географічних матеріалів, надаючи доступ кожному. Все, що необхідно від Вас – клікнути.

Література

1. Гумилев Л.Н. Етносфера: история людей и история природы / Л.Н. Гумилев. – М.: Кристал, 2002. – 576 с. / Gumilev L.N. Etnosfera: istoriya lyudey i istoriya prirody / L.N. Gumilev. – М.: Kristal. 2002. – 576 s.;
2. Хведченя С.Б. Новий крок на шляху розвитку історичної географії / С. Хведченя // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 16. – С. 246-252 / Khvedchenya S.B. Noviy krok na shlyakhu rozvitku is-

torichnoi geografii / S. Khvedchenya // Spetsialni istorichni distsiplini: pitannya teorii ta metodiki: Zb. nauk. pr. – 2009. – Vip. 16. – S. 246-252; **Тодоров В.І.** Історична географія як перспективний напрям розвитку суспільно-географічних досліджень в Україні / В.І. Тодоров // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 4: Географія і сучасність : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2014. – Вип. 20 (32). – С. 53-57 / Todorov V.I. Istorichna geografiya yak perspektivniy napryam rozvitku suspilno-geografichnikh doslidzhen v Ukraini / V.I. Todorov // Naukoviy chasopis NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 4: Geografiya i suchasnist : zb. nauk. pr. / Nats. ped. un-t im. M.P. Dragomanova. – K.: Vid-vo NPU im. M.P. Dragomanova. 2014. – Vip. 20(32). – S. 53-57; **3. Жан Боден** Метод легкого познання історії / Жан Боден. – М.: Наука, 2000. – 412 с. / Zhan Boden Metod legkogo poznaniya istorii / Zhan Boden. – M.: Nauka. 2000. – 412 s.; **4. Сосса Р.І.** Історія картографування території України. Від найдавніших часів до 1920 р. / Р.І. Сосса. – К., 2000. – 248 с. / Sossa R.I. Istoriya kartografuvannya teritorii Ukraini. Vid naydavnishikh chasiv do 1920 r. / R.I. Sossa. – K., 2000. – 248 s.

Марченко А.В. Историческая география и картография в сети интернет: обзор иностранных веб-ресурсов

В статье рассматривается историко-географическое наполнение сети Интернет на примере иностранных веб-ресурсов. Рассматриваются современные методы использования исторической географии в научных исследованиях. Подается краткий обзор источников исторических карт в сети Интернет и объясняются перспективы их использования. Описываются результаты аналитического обзора специализированных иностранных ресурсов, расположенных в сети Интернет. Основное внимание уделяется разработке стратегий и методов проведения исторических исследований и поиска ретроспективной информации, а также размещению необходимых для работы историка источников

и результатов научных изысканий в сети Интернет. Определены принципы и основные составляющие исследовательских ресурсов исторического направления; современное состояние и перспективы развития Интернет-сервисов в исторической науке; использование исследовательских ресурсов исторической проблематики в сети Интернет в эпоху современных информационных технологий, становится необходимым условием для полноценной научной работы историка. Раскрывается роль и перспективы данных ресурсов для историко-географических исследований среди научного сообщества Украины в XXI в.

Ключевые слова: историческая география, историческая картография, Интернет, иноземные веб-ресурсы.

Marchenko O. Historical geography and cartography in the internet: overview of foreign web-resources

The article deals with historical and geographical and cartographical content in the Internet on the example of foreign web-resources. The modern methods of historical geography for scientific researches are described in the article. The author gives brief review of historical map sources in Internet and grounds the perspectives of its development. Describe the results of the analytical review of specialized foreign resources located in the Internet. The author identifies and systemizes the principles and key components of the history research resources, provides analysis of the current situation and development prospects pertaining to the Internet services within the historical science. Use of history research resources within the Internet is a necessary condition for efficient historical research today, in the age of the state-of-the-art technologies. The role and prospects of resources for historical and geographical research among the scientific community in Ukraine in XXI century are expanded in the article.

Keywords: historical geography, historical cartography, Internet, foreign web-resources.

*Стаття надійшла до редколегії
30.04.2017 р.*